

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

Ι. Π. ΚΑΡΡΑ

Ἐτησία συνδρομή δραχ. γ. 8, προπληρωτέα ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔτους.

ΕΤΟΣ Α'.—Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1 Ἰανουαρίου 1882.—ΑΡ. 2.

Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΑ

Περὶ τῶν δλεθρίων ἀποτελεσμάτων τῆς ἀναγνώσεως
μυθιστορημάτων.

Ὡς εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τοῦ Φοίβου εἴπαμεν, δημοσιεύομεν ἤδη τὴν ἀξιολογημένον ἐκείνην ἐγκύκλιον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Γαλλίας Βιλώτ, παρὶ τῆς καταργήσεως καὶ περιστολῆς τῆς δημοσιεύσεως καὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν μυθιστορημάτων.

Ἐν Παρισίοις, τῇ 1 (ν) Ἰουλίου 1860.

Κύριε Νομάρχᾳ. Ὅχι μόνον πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως ἢ διοικήσεως ἔλαβεν ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὰ περὶ τύπου

ιδίαν εξουσίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς προστασίαν τῆς δημοσίας ἠθικῆς. Τὰ ἐν ἐπιφυλλίσει μνηστορήματα, τὰ ὅποια εἰς τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων προσβάλλουσι πᾶν ἀνθρώπινον αἰσθημα αἰδοῦς καὶ φέρουσι περισσότερα κακὰ παρά τας πολιτικὰς ἐξεγέρσεις, αἵτινες πειρῶνται νὰ ἐξεγείρωσι τὰ πνεύματα.

Ἡ εὐκόλος αὕτη φιλολογία ἐκμεταλλεύουσα τὴν ἐπιπνεύχλιαν τῆς εἰς τὸν κοινισμόν τῶν ἐαυτῆς εἰκόνων, εἰς τὴν ἀθητικότητα τῶν ραδιοργάνων τῆς καὶ τὴν ἐπονεϊδιστον διαφθορὰν τῶν ἠρώων τῆς, ἔλαβε σήμερον θλιβεράν καὶ ἐπικίνδυνον ἀνάπτυξιν. Ἐπικρατήσασα σχεδὸν ὅλων τῶν περιοδικῶν δημοσιεύσεων, ὠφεληθεῖσα πρὸς τοῦτοις καὶ ἐκ τοῦ περιοδικοῦ τύπου ἕπως κρατῆ ὁσμέραι ἐν μετεώρῳ, καὶ κεντῆ ἀδιακόπως τὴν θερμὴν περιέργειαν τοῦ νοσώδους μέρους τοῦ κοινοῦ, δὲν παύει καὶ συγκεχυμένως νὰ διαχύνη τὰ ἐξαμβλώματα τῆς νοσηρᾶς καὶ διστραμμένης αὐτῆς φαντασίας καὶ ἐπειδὴ αἱ σπουδαῖαι ἐφημερίδες τῆς ἔδωκαν ἄσυλοι, κατώρθωσε νὰ εἰσδύσῃ μετ' αὐτῶν μέχρι τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας καὶ ἀπαξ αὐτῶ γενομένης δεκτῆς, οὔτε ἡ νεότης, οὔτε ἡ ἀνώτης εἶναι πλέον ἀσφαλεῖς ἐκ τοῦ κολλητοῦ τούτου κινδύνου. Ἀλλ' ὡς νὰ μὴ ἤρκοιεν ταῦτα, εἰς πολλὰ φύλλα πολιτικὰ ἐπιτρέποντα τὴν δημοσίευσίν των ἐπ' ἀνταλλαγῆ συνδρομῶν, τὰς ὅποιας δύναται νὰ λάβῃ ἢ νὰ κρατήσῃ, εἰδομεν νὰ ἀναφυῶσιν πληθῆδες μικρῶν δημοσιεύσεων ἀφιερωθεισῶν μόνον εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐπονεϊδιστου αὐτῆς φιλολογίας, καὶ νὰ παραδίδονται καθ' ἑκάστην ἐβδομάδα με εὐτελεῖ τιμὴν δι' ἑκατοστῶν χιλιάδων ἀντιτύπων εἰς τὸ ἀκόρεστον τῶν ἀναγνωστῶν. Οἰκτρὰ εἶναι ἡ τοιαύτη μισματικὴ ὑπερεκχύλις, καὶ εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ἀναχωτισθῇ, διὰ νὰ διατηρηθῇ ἀκόμη σεβασμὸς τῆς τιμῆς τοῦ πόντου καὶ τῆς καλλαισθησίας τῶν ἀνθρώπων. Τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ δικαιούται καλλιτέρις τροφῆς, καὶ δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμεν νὰ διαφθαρώσιν αἱ καρδιαί, ἢ νὰ διαστραφῶσι τὰ πνεύματα.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν προκαλῶ, Κύριε Νομάρχᾳ, τὴν ἐπαγρυπνῶν προσοχήν σας καὶ κατὰ μὲν τῶν πολιτικῶν φύλλων τὸ διάταγμα τοῦ 1852, κατὰ δὲ τῶν ἄλλων τοὺς περὶ διαναμῆς καὶ πωλήσεως τῶν τυπωθέντων νόμους, οἵτινες παρέχουσι τὰ μέσα τῆς παρεμποδίσσεως. Διὰ δὲ τὰς ἐφημερίδας, αἵτινες ἔχουσι τὸ αἰσθημα τῆς ἀξίας των, καὶ τῶν υποχρεώ-

σεων εἰς τὴν δημοσίαν τιμὴν, ἢ γνωστοποιήσεις, ἢ ἠθέλατε κάμει, εἶμαι βέβαιος ὅτι θ' ἀρκῆ. Δι' ἐκείνους δὲ, ἂν ἦναι τινες τοιοῦτοι, αἵτινες ἀπὸ ἔρωτα εὐκολωτέρου κέρδους, ἢ ἐξ ἀδυναμίας ν' ἀνυψωθῶσιν ὑψηλότερον, ἠθέλου ἐπιμένει εἰς τὰς τοιαύτας δημοσιεύσεις, μεταχειρισθῆτε πρὸς αὐτοὺς ὅλας τὰς διοικητικὰς ἀσθηρότητας, καὶ ἂν πρέπη, ἀνακαλοῦντες ὅτι ὑπάρχουσι νόμοι ποινικοὶ ὑπερασπιζόμενοι τὴν δημοσίαν ἠθικὴν, παράδοτε δυνάμει αὐτῶν εἰς τὴν δικαιοσύνην τῶν δικαστηρίων.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Βιλλώτ.

Β'. ΥΠΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΟΥ

Περὶ τῶν ἐνδυμάτων τοῦ κορμοῦ.

Τὸ ἀμέσως ἐπὶ τῆς σαρκὸς ἐφαπτόμενον ἔνδυμα εἶναι τὸ ὑποκάμισον. Τὸ ὕφασμα τοῦ ὑποκαμίσου πρέπει νὰ ἦνε βαμβακερὸν, μὴ πολὺ πυκνὸν (κρουστὸν), οὔτε πολὺ ἀραιὸν (ἀγανδόν), οὔτε πολὺ λεπτὸν, οὔτε πολὺ παχὺ (χονδρόν), οὔτε πολὺ μαλακόν.

Πρέπει νὰ φορῆ ἕκαστος ἄλλο τὴν ἡμέραν καὶ ἄλλο τὴν νύκτα. Ἴνα οὕτως ἡ τοῦ ὑποκαμίσου ὑγρασία, ἣτις γίνεταί ἐκ τῶν ἀτμῶν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς καὶ ἐκ τοῦ ἰδρώτος, καὶ ἡ ἐκ τούτου ὁσμὴ ἐξατμίζεται, καὶ καθαρίζεται τὸ ὑποκάμισον.

Οἱ λυμφατικῆς κρᾶσεως, οἱ ἔχοντες τὸ δέρμα εὐαίσθητον πρὸς περιψύξεις, καλὸν εἶνε νὰ φέρωσιν ὑπὸ τὸ ὑποκάμισον (κατάσαρκα) φλανέλλαν λεπτήν καὶ πολὺ ἀραιὰν ἐκ στριμμένου μαλλίου, ἵνα διατηρῆται ἐπ' αὐτοῦ ἡ τοῦ σώματος ζωϊκὴ θερμότης, καὶ διὰ τῶν πόρων τῆς ἀραιώτητος διέρχονται οἱ ἀτμοὶ τοῦ σώματος, καὶ ἐξατμίζονται. Ἡ τοιαύτη φλανέλλα δὲν εἶνε ἀνάγκη ν' ἀλλάζηται τὴν νύκτα. Πρέπει ὁμως δις ἢ τὸ πολὺ ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος ν' ἀνανεοῦται.

Ἐπὶ τοῦ ὑποκαμίσου ἔστω ἔνδυμα μάλλον μετρίως πυκνὸν καὶ μαλακόν, καὶ εἰ δυνατὸν ἐρυθροῦ χρώματος, οὐδέ-

ποτε λιγόν. Τὸ ἔνδυμα τοῦτο χρησιμεύει ὅπως ἀπορροφᾷ τὴν ὑγρασίαν τοῦ ὑποκαμίσου, καὶ κατ' ὀλίγον ἐξατμίζει ταύτην ἵνα μὴ διὰ τῆς ταχείας ἐξατμήσεως γίνωνται περιψύξεις. Τὸ ἔνδυμα τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν ἄλλοτε καμιζόλαν καλομένην, καὶ νῦν γελέκι.

Τὸ γελέκι πρέπει νὰ ἦνε ἐκ μαλλίνου ὑφάσματος καὶ ἔμπρός καὶ ὀπισθεν ἐπὶ τῶν ὤμοπλατῶν ἵνα προφυλάτῃ ταύτας ἐκ περιψύξεων, διότι εἰς τὰ θερμὰ κλίματα αἱ ὤμοπλάται περιψύχονται εὐκολώτερον, καὶ συνήθως ἐνταῦθεν γίνονται τὰ κρυολογήματα. Διὰ τοῦτο παρ' ἡμῖν οἱ χωρικοὶ φοροῦσι τὸ γιουρδὶ, καὶ οἱ ἐτι φέροντες στολὴν ἑλληνικῆν φοροῦσι τὴν φέρμελην, ἀμφότερα καλύπτουσι καλῶς κυρίως τὰς ὤμοπλάτας.

Ἡ συνήθεια ἐπέφερε καὶ ἄλλο ἔνδυμα ἐπὶ τῆς καμιζόλας ἢ τοῦ γελεκίου, τὸ ἐπανοφόρι, ὕπερ εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἔνδυμασίαν καλεῖται παλτόν, σουρτούκον κλπ. καὶ ἔχει κατὰ τὸ σχῆμα διαφόρως.

Ἐν τῷ ἑλληνικῷ κλίματι καὶ ἐν γένει εἰς τὰ θερμὰ κλίματα ἡ υγιεία διατηρεῖται διὰ τῆς διευκολύνσεως τῆς τακτικῆς ἐνεργείας τῆς ἀδήλου διαπνοῆς. Ἴνα αὕτη γένηται καλῶς πρέπει νὰ μὴ ἐπιφέρωσιν ἐπὶ τοῦ δέρματος πλείον τὰ ἐνδύματα· διότι ἡ πλείσις αὕτη βλάπτει τὴν ἀθελον διαπνοήν.

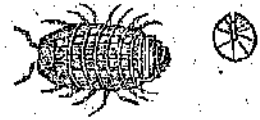
Πρέπει λοιπὸν τὰ ἐνδύματα νὰ ὦσιν εὐρέα, νὰ καλύπτωσι καλῶς τὰς ὤμοπλάτας, καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζωσι τὰς ἐλευθέρως κινήσεις τοῦ σώματος. Διὰ τοῦτο τὸ εὐρωπαϊκὸν ἔνδυμα ἐκπορευόμενον ἐκ ψυχρῶν κλιμάτων εἶνε κατὰ πολλὰ ἀναρμόδιον παρ' ἡμῖν. Ἀλλὰ τί δεῖ γενέσθαι, ἀφ' οὗ τὸν πολιτισμὸν ἐκ τῶν βορείων κλιμάτων λαμβάνομεν, καὶ ὁ συρμὸς ἐκείθεν ἔρχεται;

Ἐτι μᾶλλον τὸ εὐρωπαϊκὸν ἔνδυμα εἶνε ἀναρμόδιον εἰς τοὺς στρατιώτας. Τὸ ἔνδυμα τοῦ θώρακος καλύπτει ὑπερβαλόντος τὸ στήθος, διαθερμαίνει τοῦτο ὑπὲρ τὸ δέον, προκαλεῖ συμφυρήσεις εἰς τοὺς πνεύμονας καὶ τὴν καρδίαν, ἐπιφέρει καριβαρίας, κεφαλαλγίας, κλπ. καὶ οἱ στρατιῶται συχνότερα καὶ εὐκολώτερα νοσοῦσιν. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐγένοντο ἐπισταμέναι ἔρευναι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, καὶ εὐρέθη ὅτι συμβαίνουσι δεκάκις συχνότεροι ἀνευρισμοὶ τῶν τοῦ θώρακος ἀγγείων εἰς τοὺς στρατιώτας παρὰ εἰς τοὺς πολίτας.

Γ'. ΥΓΙΕΙΝΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ δυσίχων (γουρουνιτζῶν)

Τὰ ἄντομα ταῦτα εὐρίσκονται ἐν ὑγρασίᾳ ὑπὸ πέτρας, πύθους, ὑδρίας καὶ ἐν γένει ὅπου ὑπάρχει ὑγρασία ἐπικαλυπτομένη ὑπὸ στερεοῦ σώματος· ἔχουσι σχῆμα καὶ διαμόρφωσιν καὶ πόδας ὡς παρίσταται διὰ τῆς παρακειμένης εἰκόνος. Ἐχουσι τὴν ιδιότητα, ἀμα ἐφάπτηται ὁ δάκτυλος ἐπ' αὐτῶν νὰ συστρέφωται, καὶ νὰ σχηματίζωσι σφαῖραν. Οἱ χωρικοὶ μεταχειρίζονται τὸν χυμὸν αὐτῶν, κατὰ τῆς δυσουρίας, καὶ ἰδίως κατὰ τῆς ἐπισχέσεως τῶν οὐρῶν· διδουσι ποσὸν μέχρις ἡμίσεως ρακοποτηρίου· λαμβάνουσι πολλὰ τούτων, τὰ περικλείουσιν ἐντὸς πανίου, τὰ πιέζουσι διὰ τῶν δακτύλων, καὶ τὸ ἐκρέον ὑγρὸν συλλέγουσι ἐν ἀγγείῳ. Τὸ φάρμακον τοῦτο πεπειράμεθα λίαν ἐπιτυχῶς. Εἶνε γνωστὸν καὶ παρὰ τοῖς εὐρωπαϊαῖς ἰατροῖς· ἀλλ' ἤδη ἀχρηστον. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὸ εἶχαν εἰς χρῆσιν. Ὁ Διοσκορίδης ἀναφέρει τοῦτο ὑπὸ τὸ ὄνομα ὄνοι καὶ Κουβαρίδες· διότι διὰ τῆς ἀφῆς γίνονται κουβάρια. Λέγει ὅτι ὠφελουσι κατὰ τῆς δυσουρίας, καὶ κατὰ τοῦ ἰκτέρου ποθέντες μετὰ οἴνου· ὠφελουσι καὶ κατὰ τῆς ὠταλγίας, ἐὰν ὁ χυμὸς αὐτῶν ἐνωθῇ μετὰ ροδίνου ἐλαίου καὶ ἐνσταλλαχθῇ ἐντὸς τοῦ ὠτός.

Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ ὀξείας φλογώσεως τοῦ ἥπατος.

Τὸ ἥπαρ εἶνε ὄργανον εὐπαθές, καὶ ἐπίσπε συμβαίνει εἰς τοὺς ὑφισταμένους ἥπατικὰς διαθέσεις νὰ φλογισθῇ ἐκ μεγάλης ἠθικῆς ταραχῆς, ἐκ κρυολογήματος, κλπ. καὶ τότε ἀποτελεῖται ἡ ὀξεία ἥπατίτις.

Τὰ κυριότερα συμπτώματα εἰσι πόνος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὑπο-
 χονδρίου, ὅστις αὐξάνει ἐκ βηχῶς, ἐκ πιέσεως ἐπὶ τῆς ἡπα-
 τικῆς χώρας, ὅπου διὰ τῆς ἀφῆς παρίσταται ἐξόγκωσις.
 Ὑπάρχει πυρετὸς συνεχῆς μετὰ τύπου ὑποδιαλείποντος.
 Ἀνορεξία, ναυτία, δίψα, ὕπνος τεταραγμένος μετὰ ὄνει-
 ρων, κλπ.

Ἡ φλόγωσις τοῦ ἥπατος δὲν γίνεται ἐπίσης ἐφ' ὅλης τῆς
 ἐπιφανείας αὐτοῦ. Ὅτε μὲν εἶνε μεγάλη ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς
 ἐπιφανείας τοῦ ἥπατος, ἥτις φύσει εἶνε κυρτή, καὶ ἐμφωλεῖται
 ὑπὸ τὸ διάφραγμα καὶ τὰς πλευράς, ὅταν δὲ ἐξογκουται ἐξέ-
 χει κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον πολὺ κάτω τῶν πλευρῶν, ὅτε
 δὲ ἡ φλόγωσις ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας αὐ-
 τοῦ, ἥτις εἶνε κοίλη, καὶ ἔχει ἐπ' αὐτῆς τὴν χολοδόχον κῆ-
 στιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ χολὴ χύνεται διὰ τοῦ χολικοῦ ἀγω-
 γοῦ κάτωθεν τοῦ πυλωροῦ τοῦ στομάχου ἐντὸς τοῦ δωδεκα-
 δακτύλου. Ὅταν λοιπὸν ἦνε πεφλογομένη ἡ ἐξω ἐπιφάνεια
 τοῦ ἥπατος παρίστανται καὶ ἴδια συμπτώματα, ὑπάρχει
 πάντοτε βῆξ, δύσπνοια, πόνος ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὠμοπλάτης,
 κλπ. Ὅταν ἡ φλόγωσις ὑπάρχη ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφα-
 νείας παρίσταται καὶ ἕκτερος (χρυσή), καὶ ἐκκενώσεις οὐχὶ
 χολώδεις. Τὸ σῶμα τοῦ πάσχοντος λαμβάνει χρῶμα κίτρινον
 ὡς τοῦ χρυσοῦ.

Ἡ ὀξεία φλόγωσις τοῦ ἥπατος διαρκεῖ συνήθως μέχρι δύο
 ἐβδομάδων, μεθ' ὧν ἂν δὲν ἐπιτευχθῆ ἔντελης θεραπείας, τὸ
 ἥπαρ καθίσταται εὐπαθές, καὶ ὑφίσταται τὸ τῆς χρονίας πα-
 θήσεως, περὶ ἧς ἴδε Φοιβον ἔτους Γ' σελ. 181.

Ἡ θεραπεία τῆς ὀξείας ἡπατίτιδος ἀπαιτεῖ ἐπισταμένους
 ἐπισκέψεις ἰατροῦ δι' ἀντιφλογιστικῆς καὶ διαλυτικῆς με-
 θόδου.

Ε'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

Περὶ τοῦ σαλικυλάτου τῆς σόδας.

Ἀπὸ τίνος καιροῦ εἰσήχθη ὡς νέον ἰατρικὸν χυμικὴ
 σκευασία συνισταμένη ἐκ σόδας, καὶ νέου εἶδους ὀξέος,
 καλουμένου σαλικυλικοῦ ὀξέος. Ἡ σκευασία αὕτη
 θεωρεῖται ὡς εἰδικὸν φάρμακον κατὰ τῆς χρονίας ἀρθρίτιδας

τὰ θεραπευτικὰ ὅμως ἀποτελέσματα παρ' ἡμῖν δὲν ἀντα-
 πεκρίθησαν τόσον, ὅσον ἐσυστήθη ἐν Εὐρώπῃ τὸ ἰατρικὸν
 τοῦτο.

Πειράματα γινόμενα ἐν Εὐρώπῃ περὶ τῆς φυσιολογικῆς
 ἐνεργείας αὐτοῦ ἀπέδειξαν ὅτι τὸ φάρμακον τοῦτο ἐνεργεῖ
 ἐπὶ τοῦ ἐγκεφάλου καὶ ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς, καὶ οὐχὶ ἀπ' εὐθείας
 ἐπὶ τῶν νεύρων, οὔτε ἐπὶ τῶν μυῶν.

Ἐπαρτηρήθη ὅτι τὸ νεοφανές τοῦτο φάρμακον συνεχῶς
 λαμβανόμενον ἐσωτερικῶς ἐπιφέρει εἰς τινὰς ἐν τῷ στομάχῳ
 φλόγωσιν, διαρκεῖ δίψαν, ἐμέτην, καὶ ἀσθησίαν καύσεως ἐπὶ
 τοῦ στομάχου, καὶ ὅτι πρὸς θεραπείαν τούτων δὲν κατισχύει
 οὔτε τὸ ὄπιον, οὔτε ὁ ἠδίοσμος, οὔτε ἄλλο τι σχετικὸν
 τούτοις.

Ἡ δόσις τοῦ ἰατρικοῦ τούτου εἶνε ἐκ δραμίων 2 ἕως 5
 καθ' ἡμέραν.

Δίδεται μετὰ μεγάλου ποσοῦ ὕδατος τοῦ Βιχί, ἀλλ' ἐπι-
 φέρι διάρροϊαν.

Πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἀποτελέσματος τούτου πολλοὶ τῶν
 ἐν Εὐρώπῃ ἰατρῶν μεταχειρίζονται ἐξωτερικῶς τοῦτο δι' ἐπι-
 θεμάτων κατὰ τῶν χρονίῳ ἀρθρίτου. Διαλύουσιν 20 κόκκους
 τοῦ φαρμάκου τούτου εἰς 6 δράμια καθαροῦ ὕδατος, ἐντὸς
 τοῦ ὁποίου προσθέτουσι καὶ 2 ἕως 3 στάγματα ἀμμωνίας ἵνα
 οὐδετερωθῇ τὸ φάρμακον. διότι εἶνε ὀξύ καὶ ἐρεθίζει ἐν τῇ
 διαλύσει ταύτῃ ἐμβρέχονται τεμάχια πανίου καὶ ἐπιτίθενται
 ἐπὶ τοῦ πάσχοντος ἄρθρου, ἀνανεύμενα ἅμα στεγνώσωσιν.
 Ἡ ἐπιθεσις αὕτη πρέπει νὰ γένηται ἐπὶ 48 ὥρας ἐπ' ἀπαρ-
 τηρήθῃ δὲ ὅτι ἐν ταῖς 24 ὥραις τὸ φάρμακον εὐρίσκεται εἰς
 τὰ ὄρα.

Γίνεται καὶ ἀλοιφή, ἥτις ἀποτελεῖται ἐκ μιᾶς δραχμῆς
 (δραμίου) σαλικυλάτου σόδας ἐνὸς στάγματος ἀμμωνίας καὶ
 4 ἢ 6 δραμίων ἀξουγγίου χολίου.

Ἀπὸ δόσιν 20 κόκκων καὶ ἔτι πλέον οὐδετερομένου δι' ἐνὸς
 στάγματος ἀμμωνίας καὶ μετὰ 100 δραμίων ὕδατος γίνεται
 καὶ κλύσμα.

Δύο στάγματα καυστικῆς ἀμμωνίας οὐδετεροῦνσι δύο
 δραχμὰς σαλικυλάτου σόδας.

ἔχουσι στόμα, κινητικὰ καὶ πεπτικὰ ὄργανα, κλπ. εἰς ὡς ἐρρέθη, καταπληκτικὴ ἢ παραγωγὴ τῶν, εἰς αὐτὰ ἀδηφάγα καὶ καταστρεπτικώτατα ἐφ' οὗ τινος σώματος ὑπάρχουσι καταστρέφεται δὲ καὶ μία φυλὴ παρ' ἄλλης· διὰ τοῦτο νόσητινές παραγόμεναι ἐκ τοιούτων μικροζωαρίων καταστρέφουσιν ἄλλας ὑπαρχούσας, ἢ προφυλάττουσι ταύτας. Εἰς τὸ ὁ φυσικὸς καὶ συστηματικώτερος ἐχθρὸς τοῦ ὄρατοῦ κόσμου ἢ παραγωγικὴ δύναμις αὐτῶν εἶνε τόσον μεγάλη ὥστε καὶ τεμαχίον φυτοῦ, φύλλον, ἄχυρου, κλπ., καὶ ἄφες ἤμερον ἐπὶ 24 ἡρας, μία μικρὰ σταγὼν τοῦτου θεωρουμένη διὰ τοῦ μικροσκοπίου ὑπάρχει πεπληρωμένη ἐκ σμήνους μικροζωαρίων. Κατὰ τὰ εἶδη αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὀνόματα διάφορα, λέγεται Βορτικίλλια, Τραχήλια, Σπέντορα, Ραπατήρες, Βακτηρία, Μύθεα, Βιβρίονια, κλπ. ἐν γένει καλοῦνται μικροβία.

Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ὑπεστηρίχθη ἡ ἰδέα τινῶν περὶ τῆς αὐτομάτου γενέσεως, ἣτις εἰσέτι ὑφίσταται ὑπὸ συζήτησιν, καὶ τοι ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ καθαριώτατον ὕδωρ ταθὲν ἐν φιάλῃ ἄμεν συγκοινωνίας μετὰ τοῦ ἀέρος δὲν παράγει μικροζωάρια.

Αἱ σημαντικαὶ ἀνακαλύψεις τοῦ Παστέρ καὶ τοῦ Σχωβά καὶ ἄλλων καθοδηγοῦσιν εἰς τὴν γνώσιν ὅτι τὰ μικροβία εἰσιν ἡ ἀρχικὴ αἰτία τῶν νόσων, καὶ ὅτι πρὸς πᾶσιν νόσον καὶ ἰδία μικροζωάρια ὑπάρχουσιν.

Ὁ καθηγητὴς Λαβεραι ἐπαναλαβὼν τὰς πειραματικὰς ἐρεῦνας τοῦ Σαλιςβουρή περὶ τῶν μικροζωαρίων, τὰ ὅποια παράγουσι τὸ μίasma τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ, εὗρεν ὅτι ἐν τῷ διαλείποντι πυρετῷ ὑπάρχουσι μικροζωάρια ἐμφωλευόμενα εἰς τὴν σιελον, καὶ εἰς τὰς ἀποχρεμυόμενας ὕλας καὶ εἰς τὸ οὖρον, τὰ ὅποια καλοῦνται Ἄλγα μαλάρια. Ταῦτα ἐπολυπλασίασε ἐν θαλάμῳ ὥστε ἠδυνήθη νὰ ἐπιφέρῃ διαλείποντα πυρετὸν εἰς ἡγῖα ἀναπνεύσαντα τὸν ἀέρα τοῦτον. Μετὰ τοῦτον ὁ Δάξης, καὶ ὁ Φερρίγης εὗρον ὅτι ἐν τῷ μίasmati τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ ὑπάρχουσι καὶ ἄλλου εἶδους μικροζωάρια καλούμενα Βάκτρια, ὑπομέλανα. Οἱ δὲ Κλέψ καὶ ὁ Τομάσης εὗρον καὶ ἄλλο εἶδος καλούμενον Βάκολλα μαλάρια. Ὁ δὲ ρηθεὶς Λαβεραι εὗρεν καὶ τέταρτον εἶδος τὰ Ὄσκιλλάρια μαλάρια, τὰ ὅποια εὗρισκονται ἐν τῷ αἵματι, καὶ ἐν τοῖς ἰστοῖς. Γνωστὸν ἔστω, ὅτι ὁ πάσχων, ἐξ οὗ γίνομαι αἱ πα-

ρατηρήσεις δὲν πρέπει νὰ λάβῃ προηγουμένως κίνησιν· διότι τοῦτο φονεύει ταῦτα.

Πάντα τὰ ρηθέντα ἢ εἶδη τῶν μικροζωαρίων εὗρισκονται εἰς τὸ αἷμα τοῦ πάσχοντος ὑπὸ διαλείποντος πυρετοῦ.

Ἐν τῷ διαλείποντι πυρετῷ τὰ μικροζωάρια ταῦτα, τὰ παράγοντα τοῦτου, κατ' ἀρχῆς ἐμφωλευουσιν εἰς τὸν σπλήνα καὶ εἰς τὸ ἥπαρ, καὶ ἐπεὶ πολυπλασιαζόμενα κατακορυώνουσι τὸ αἷμα. Οὕτως εὗρισκονται καὶ ἐν νεκροφίᾳ.

Βασίλειος ἀνεκάλυψαν οἱ μικροσκοποὶ Εὐρωπαῖοι ὅτι τὰ ἐν τῷ αἵματι καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῷ σώματι ἐμφωλευόμενα μικροζωάρια τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ, ἐξαιεῖσθαι ἀμὰ ὁ πάσχων λάβει κίνησιν. Περίεργος σύμπτωσις, τὸ 1872 ἐνησυχλήθη εἰς μικροσκοπικὰς ἐρεῦνας. Τότε παρετήρησα πειραματικῶς ὅτι τὰ μικροζωάρια τὰ παράγοντα ἐκ τῆς σήψεως φυτικῶν ὑλῶν, πάντα ἀποθνήσκουσιν ἐν ἀκαρῇ διαπροσθήκῃ ἐλαχίστου ἔχρους θετικῆς κίνησης ἐν ᾧ διὰ διαλύσεως ἐνστιμμίῳ τρυγῶς οὐδὲν πᾶσχουσι τοιαύτας ἐρεῦνας ἔπραξα καὶ εἰς ἄλλα εἶδη μικροζωαρίων δι' ἄλλων φαρμάκων. Ἄλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται ἔμενον νεκραὶ καὶ ἀφανεῖς· διότι εἰσέτι παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχει ζῶσα ἐπιστήμη. Μετὰ δὲ τινα ἔτη ἄλλοι ἐν Εὐρώπῃ ἐποιήσαντο ὁμοίας ἐρεῦνας, αἰτινες ἐξετιμήθησαν ὑπὸ τῆς ἐκεῖ ἐπιστήμης.

Ἄλλοι μικροσκοπολόγοι, ἐν οἷς διακρίνονται οἱ Χάνσεν, Νείσσερ, Κορνίλ, κλπ. ἀνεκάλυψαν εἶδος βακτηρίων ἐν τοῖς χυμοῖς τῶν πασχόντων ὑπὸ λώβας (λέπρας, ἐλεφαντιάσεως τῶν ἐλλήνων)· τούτων εὗρισκονται ἀπλετα σμῖνι εἰς τὰ τοῦ δέρματος φύματα, καὶ εἰς τὴν βλενομαμβράνην καὶ ἀλλαχοῦ τὰ μικροζωάρια ταῦτα καλοῦνται εἰδικώτερον β. α. κ. λ. α. τ. ἢ λ. ε. π. α. σ.

Οἱ ἰατροὶ Καπιτάνος καὶ Χαρρίνος ἐξήτασαν τὸ αἷμα καὶ τὴν σιελον πασχόντων ὅ ὑπὸ παρωτίδων καὶ εὗρον ἰδίᾳ τινα μικροζωάρια.

Παρέτηρήθη δὲ ὅτι τὰ τῆς λέπρας μικροζωάρια δὲν ἐνυπάρχουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος· ἐκ τούτου ἐπεταί τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ πάθος ταῦτο δὲν εἶνε μεταδοτικὸν διὰ τῆς ἐπαφῆς (συγχρωτισμοῦ). Τὰ βακτηρία ταῦτα δὲν εὗρισκονται πᾶσα καὶ πάντοτε εἰς τὸ αἷμα, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ἐπὶ τοῦ δέρματος φυματίων τοῦ πάσχοντος, ἐνθα εὗρισκονται κατὰ σμῖνι.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις μικροσκοπολόγου τινὸς τὰ μικρο-

ζωδάρια του τυφοειδούς πυρετού είνε εκ του είδους του καλουμένου βάκιλλα της τάξεως των βακτηρίων.

Ἐσχάτως ὁ Βιτάλ ἀνεκάλυφεν ἄλλο εἶδος βακτηρίων εἰς τὸ ἐξάνθημα τὸ καλούμενον π έ μ φ υ ξ, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ μεγάλης φλυκταίνης πλήρους ὄρρου, καὶ παρεχούσης ἄρμιεις πόρους.

Δύναται τις εἰπεῖν ὅτι πᾶν ἐξάνθημα προέρχεται ἐκ τῆς ὑπάρξεως πλησμονῆς μικροζωδάρτων.

Ἴδῃ ἀνεγνωρίσθησαν ὑπὸ τινῶν καὶ τὰ μικροζωδάρια τὰ παράγοντα τὴν σφιδάδα, καὶ τὴν φθίσιν. Ἄν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἀφ' οὗ εὐκρινῶς γνωσθῶσι πάντα τὰ παραγωγὰ εἶδη τῶν μικροζωδάρτων, ἐξ ὧν παράγονται αἱ νόσοι, θέλει εὔρεθῆ καὶ τὸ φάρμακον τὸ καταστρέφον εἰδικῶς ἕκαστον εἶδος τούτων, καὶ τότε ἔσονται εἰδικὰ φάρμακα κατὰ πύσιν νόσου ὡς νῦν ἐστὶ ἡ κινίνη κατὰ τοῦ διαλειπόντος πυρετοῦ, κλπ. (Ἴδὲ περὶ μικροζωδάρτων ἢ μικροζωφίων Φ ο ἰ β ο υ, ἔτους Γ' σελ. 49 καὶ 171).

Νέος τρόπος τοῦ διατηρεῖν τὸ ἄρωμα τοῦ καφέ.

Ἀφ' οὗ ὁ καφῆς φρυγῆ (καβουρτισθῆ) καλῶς, ἐπίρριψον κόβων ζαχάρεως ἐντὸς τοῦ φρυγέτρου (καβουρτιστηρίου), καὶ κλείσον καλῶς, καὶ χωρὶς νὰ τὸν ἐπιθέσης πλέον ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἀνακίνει τοῦτο ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. Ἡ ζάχαρις κοησιμεύει πρὸς ἀπορρόφησιν τοῦ ἀρωματικοῦ ἐλαίου τοῦ καφέ, καὶ διατήρησιν αὐτοῦ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ καφῆς γίνεται νοστιμώτερος.

Ὁ πρὸς πᾶσιν καφῆς ἔχει θερμότητα βαθμῶν 85 μέχρι 93 ἑκατοβάθμου θερμομέτρου.

Κεραυναγωγοί.

Ὁ Ἀραγῶ λέγει ὅτι ὁ κεραυναγωγὸς προφυλάττει ἕκαστον κύκλον ἔχοντος ἀκτῖνα διπλασίαν τοῦ κεραυναγωγοῦ.

Ὁ Πρέσσοσ εὔρεν ὅτι ἡ ἀκτίσ τοῦ κύκλου τούτου εἶνε ἴση τῷ ὕψει τοῦ κεραυναγωγοῦ.

Καθαρισμὸς τοῦ ἐλαίου διὰ μηχανὰς ὠρολογίων, ραπτικῆς, κλπ.

Λάβε ἔλαιον κοινὸν καθαρὸν, θέσον ἐν αὐτῷ σφαῖραν μολυβδίνην, καὶ ἄφες ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, μεθ' ἧς τὸ ἔλαιον καθίσταται καθαρότατον καὶ χρήσιμον.

Μίγμα πρὸς συγχόλλησιν τῶν ὑέλων καὶ τῶν μετάλλων.

Λάβε ρητίνης	δράμ. 4
κηροῦ	” 4
σκωρίας ἐρυθρᾶς σιδήρου	” 1
γύψου τετριμμένου	” 0 1/2

σύντηξον καὶ ἔνωσον πάντα.

Ἄλας κοινὸν μαγειρικόν.

Τεμάχιον ἄλατος διατηρούμενον ἐν τῷ στόματι διαλύει τὸ αἰμοδιάγραμμα τῶν ὀδόντων, τὸ ὅποιον προέρχεται ἐκ βρώσεως ὀξύνων, ἢ ἐκ τῆς σιέλου, ὅταν αὕτη ἦνε ὀξυνή.

Τεμάχιον ἄλατος διατηρούμενον ἐν τῷ στόματι καταπαύει τὸν βῆχα.

Τὸ ἄλας προσθετόμενον ὡμὸν ἐν ταῖς τροφαῖς ἐν ὄρῃ βρώσεως ἐμποδίζει τὴν ὀξύνωσιν τοῦ στομάχου, ἥτις ἐπικρατεῖ εἰς τὰ θερμὰ κλίματα· διὰ τοῦτο τὸ ἄλας εἶνε ὠφελιμώτερον καὶ χρησιμώτερον εἰς ταῦτα.

Διασκορπιζόμενον κατὰ τὸν μάρτιον μῆνα ἐπὶ ἀγρῶν ἀνὰ δύο ὀκάδας κατὰ στρέμμα καθίστησι τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς καλειτέρους καὶ εὐφορωτέρους.

Δισανθρακικὴ σόδα (σόδα κοινῶς πρὸς λεμονάδας).

Λαμβανομένη μετὰ ὀλίγου ὕδατος οὐδενώτερον τὰ ὀξέα τοῦ στομάχου, καὶ εὐκολύνει τὴν εὐπέψαν· διότι ὅταν γεννῶνται ἐν τῷ στομάχῳ ὀξέα παράγουσιν δυσπέψαν· διὰ τοῦτο

ή δισανθρακική σόδα προστιθεμένη εντός βράζοντος σκληρού κρέατος, επιταχύνει την βράσιν τούτου. (Ίδὲ καὶ Φοίβου ἔτους Γ' σελ. 186).

Περὶ ἄρτου.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ρεῦλ ὁ ἄρτος ὁ κατασκευαζόμενος διὰ μαγιάς ἐκ ζύθου μετὰ 5 ἢ 4 ἡμέρας κατὰ τὸ θέρρος, ὅταν ἐπικρατοῦσι καύσωνες, ὑψίσταται δυσώδη σήψιν καὶ ἐπιβλαβῆς πρὸς βράσιν καθίσταται διὰ τοῦτο συσταίνεται τοῖς πᾶσιν ὅπως ὁ ἄρτος κατασκευάζεται διὰ ζύμης.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐπιστολὴ ἐκ Μαχαλά Ἐλ Κιμπέρ Αἰγύπτου.

Ἐντιμὲ Κύριε.

Συγχαίρω ὑμᾶς διὰ τὴν λαμπρὰν ἰδέαν, ἣν τινα ἐλάβετε πρὸς τὴν δημοσίευσιν "Γεωργικῆς", διότι ὁ ἑλληνισμὸς ἐστὲν εὖ τοιοῦτου κοινωφελούς ἔργου.

Σ. Καλαποδόπουλος.

Ἐκ Γαλαζίου (Ρουμανίας).

Ἀξιότιμὲ κ. Γ. Π. Πύρλα.

Θὰ Σᾶς ἤμην παρὰ πολὺ ὑπόχρεως, εἰάν εἰς ἀπάντησιν μοι ἐδίδατε τὰς ἐξῆς πληροφορίας.

Ἐνέλπις ὅτι θέλω τύχει περὶ τῶν ἀνωτέρω ἀπαντήσεως διὰ τοῦ ἀξιολόγου φύλλου Σας "Φοίβου". Διατελῶ μετ' ἐξαιρέτου ὑπολήψεως.

Ἀπάντησις. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πάθους περιγράφονται ἐν τῇ Συνεκδήμῳ Ἑγχειρητῆ ἔκδ. Β' σελ. 352. Ἡ θεραπεία γίνεταί διὰ φαρμάκων. Τρώγῃ κατὰ κόρον φαγητῶν μαγειρευμένων μετὰ στρύχου τοῦ κηπευτικοῦ (μελιτζάνων) εἰάν ὑπάρχωσιν αὐτῶν, ὀλίγον κρέας, καὶ τῆς πύσεως καφέ, καὶ οἰνοπνευμάτων ἀπεχε, ὡς καὶ τῆς βρώσεως ἰχθύων. Αἱ συνταγαὶ καὶ αἱ ὁδηγαὶ πέμπονται διατηρουμένου τοῦ ἔρου τοῦ ἀναφερομένου ἐν τῷ Φοίβῳ τοῦ Β' ἔτους σελ. 144.

Ἐξ Ἰδρας.

Πάσχω πρὸ χρόνου πολλοῦ ἀπὸ ἐκζέμα καὶ ἐπεσκεφθεὶς ὅλα ἐν γένει τὰ μεταλλικὰ νερὰ τῆς Ἑλλάδος ἀπελήθην ἀπὸ τῆς Κύθου περισσότερο. Ἀπὸ δὲ τὰ ἐξωτερικὰ φάρμακα μόνον ἀπὸ τὸ ἔλαιον τοῦ κάδου εὖρου θεραπεύαν.

Ἀπόκρισις. Ἐπανάλαβε τὰ τῆς Κύθου λουτρά καὶ τὸ ἐρχόμενον ἔτος, καὶ ἀπεχε τῆς βρώσεως ἀλιπάζων καὶ οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, καὶ ἀπέφευγε τὸν θυμὸν καὶ τὰς μεγάλας λύπας καὶ στενοχωρίας. Ἡ παρὰ τοῦ λαοῦ χρωμένη πίσσα (κατράμι) κατὰ τοῦ ἐκζέματος θυτίως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀφέλει. Τὸ δὲ ἔλαιον τοῦ κάδου ἐξάγεται ἐκ τῆς πίσεως.

Μεγάλως ἀφέλει κατὰ τοῦ ἐκζέματος ἡ ἐμβροχὴ τοῦ πᾶσχοτος μέρους διὰ ἔσων μερῶν μίγματος ἐξ ὀπῶ (ξουμίου), λεμονίου καὶ ρώμης, γιγνομένη κατὰ 24 ὥρας.

Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὴν ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι τῷ ἐπιγραφομένῳ Zeitschrift für Ethnologie τῶν ἐπιστῆμων ἰατρῶν R. Virchow, R. Hartmann καὶ A. Voss, Berlin 1884 δημοσιευθεῖσαν παραδεδεγμένην γνώμην τοῦ ἱατροῦ Πύρλα περὶ τῆς τοῦ 1854 ἐπιδημοῦσης χολέρας. ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς: "Τὸ τοῦ διδάκτορος Ἰωάννου Π. Πύρλα νομοῦ καὶ τῆς "Ἀρκαδίας καὶ διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος τῆς "Βελτιώσεως" (ἀριθ. 148 τοῦ 1854) ἀναφερόμενον γεγονός φέρω εἰς ἠγνώσιν τοῦ κοινῶ, ὅτι οἱ ἐκ τῆς χολέρας ἀσθενεῖς συνεπέρισαν τῶν ἐπικρατουσῶν δυτικῶν ἀνέμων ἦσαν περισσότεροι, ἐνῶ τούτων ὅταν ἐπεκράτουν βόρειοι ἀνεμοὶ ἡ ἀσθένεια κατευνάζετο." Περὶ τούτου ὁ ἐπιθυμῶν δύναται νὰ ἴδῃ τὴν σελίδα 15 τοῦ ἀνω συγγράμματος.

Ἐν τῷ αὐτῷ συγγράμματι σελ. 87 λόγῳ γενομένου περὶ μακροβιούτων ἀναφέρεται ὅτι ἡ Κυράτζω χήρα Π. Πύρλα ἐξῆσεν 88 ἔτη. Ἄττη ἦτο μήτηρ τοῦ πρὸ ὀλίγου μνήμου θέντος (σελ. 15) ἱατροῦ κ. Πύρλα σπουδαίου συγγραφέως καὶ ἐκδότου τοῦ μηνιαίου πρακτικοῦ ἱατρικοῦ συγγράμματος τοῦ "Φοίβου".

Τῷ ὄντι αἰσθάνεται τις εὐχαρίστησιν παρατηρῶν ὅτι οἱ ἐπιστημότεροι τῶν Ἑυρωπαϊῶν ἱατροὶ δέχονται καὶ ἀναγνωρίζουσι καὶ ἐν Ἑλλάδι ὅτι ὑπάρχει ἱατρικὴ ἐπιστήμη κατατάσσοντες καὶ αὐτὴν εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἑυρωπαϊῶν.

Ὁ κ. Πύρλας τυγχάνει γνωστός καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν καὶ παρὰ τοῖς Ἑυρωπαϊοῖς οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀνω λεχθέντων,

ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων του, εἰς ἃ ἐκ πείρας σπουδαίας καὶ ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἐρεῦνης δύναται τις νὰ εὔρη πολλά ἐπιστημονικὰ ἄξια λόγου, ἐξ ὧν γίνεται μεγάλη τιμὴ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην.

(Ἐφημ. τῶν Γνωστοποιήσεων).

Ἐκαστος τῶν συνδρομητῶν τοῦ «Φοῖβου» καὶ τῆς «Γεωργικῆς» παρακαλεῖται ὅπως λάβῃ τὸν κόπον νὰ πέμψῃ τὴν εὐτελεῖ συνδρομὴν τῶν φρ. 5 διὰ τὸ ἐσωτερικόν, καὶ 5,50 διὰ τὸ ἐξωτερικόν εἰς γραμματόσημα οἰουδήποτε ἔθνους ταχυδρομικῶς ἐν ἐπιστολῇ, ἀφαιρῶν ἐκ τοῦ ποσοῦ τὰ ταχυδρομικά, πρὸς τὸν ἐκδότην κ. Ι. Π. Πύρλαν ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ διότι οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἀφορμὴ ἐδόθη πρὸς δυσπιστίαν εἰς τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν.

Ὅτως γίνεται μεγάλη εὐκολία τῆς εἰσπράξεως, καὶ ἀπὸφυγὴ ἐπαχθῶν ἀπαιτήσεων ἐξ εἰσπρακτόρων, καὶ μεγάλη χάρις εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ «Φοῖβου».

“Ἄνευ χαλκοῦ Φοῖβος οὐ μαντεύεται.”

Πωλοῦνται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Φοῖβου ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ κ. Ι. Π. Πύρλα.

Συνέκδημος ὑγιεινὴ ἔκδ. Β'	φρ.	6
” Ἰατροδικαστικὴ τόμοι 3.....	”	10
Ἐγχειρίδιον φυσικῆς πειραματικῆς.....	”	2
Πραγματεία περὶ τῶν λουτρῶν δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ “Παραφοῖβῳ”	”	2
Πραγματεία περὶ τοῦ Καφῆ	”	1
” ” ἐν Ἑλλάδι ἀρμοδίου πολιτεύματος	”	1
Περὶ χολέρας.....	”	1
“Φοῖβος” τῶν ἐτῶν Α', Β' καὶ Γ', ἀνὰ ...	”	5
“Παραφοῖβος” Α' καὶ Β' ἔτους.....	”	2 1/2
“Γεωργικὴ” ἔτησις συνδρομῆ	”	2

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ Κάλλοῦς.